

T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Ankara; 19.01.2021

Sayı: 373

Konu: ÇED Raporlarının patlatma bölümleriyle ilgili sorun, etkileri ve çözüm önerisi

Ülkemizde yapımı devam etmekte olan çoğu alt yapı (Baraj, gölet, yol, demiryolu, hızlı tren, tünel, metro, kanal, HES vb.) projelerinin inşaatı sürecindeki kazı işleri, delme-patlatma yöntemiyle yapılmaktadır. Bu projelerin çoğunda tünelde ve/veya açıkta kazı işleri olması dolayısıyla yüklenici firmalar İl Valiliklerine müracaat ederek Patlayıcı Madde Satınalma ve Kullanma İzin Belgesi talebinde bulunmaktadırlar. Bu kapsamda projede kullanılacak patlayıcı maddelerin miktarları ile ilgili olarak, İl Emniyet Müdürlüklerince, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerine görüş sorulmakta ve İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri o projeye ait ÇED raporundaki patlayıcı madde miktarlarını Emniyet'e bildirmekte ve sonuçta patlayıcı madde ruhsatları bu miktarlara göre düzenlenmektedir. Bu süreçte, ihtiyaca uygun şekilde hazırlanmayan ÇED raporlarından dolayı hem firmaların işleri sekteye uğramakta hem de İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerinin iş yükü artmaktadır. Projelerin ihalesinden önce hazırlanmış olan ÇED raporları titiz ve işin doğasına uygun şekilde hazırlanmadığı için projede ihtiyaç duyulan patlayıcı madde miktarları çoğu kez yetersiz, bazen de abartılı şekilde fazla çıkmaktadır. ÇED raporundaki miktarların yetersiz olduğu durumlarda, yeniden İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerine müracaat edilerek patlayıcı madde miktarlarının revize edilmesi talep edilmektedir. Bu durum projenin inşaat sürecini etkileyebilmekte ve bazı durumlarda projedeki kazı işlerinin planlanandan daha geç başlamasına neden olabilmektedir. Gereksiz zaman ve maddi kaynak israfına neden olan bu olayın önüne geçmek için ÇED raporlarının hazırlanması aşamasında, projedeki kazı miktarları dikkate alınarak ihtiyaç duyulacak patlayıcı madde miktarı doğru şekilde hesaplanmalıdır. Bunun için gerek ÇED Raporu'nda veya Proje Tanıtım Dosyalarında talepte bulunan kurumlarda (DSİ, KGM, TCDD, Büyükşehir Belediyeleri) gerekse talebi değerlendiren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez ve taşra teşkilatlarında delme-patlatma ve kazı konusunda eğitim almış tecrübeli teknik elemanların bulunması gereklidir.

Ülkemizde Delme-Patlatma konusu ile ilgili en kapsamlı eğitim sadece Maden Mühendisliği bölümlerinin ders müfredatlarında verilmektedir. Maden Mühendisliği öğrencileri yaptıkları stajlarda birebir uygulamayı yerinde görmekte ve mühendis olduktan sonra da işlerinin gereği olarak patlayıcı madde konusuyla iç içe olduklarından bu alanda yetkinleşmektedir. Madencilik, taş ocağı işletmeciliği, baraj, gölet, tünel, demiryolu, metro, ve yol yapımı alanlarında çalışan maden mühendisleri bu alanlarda uzmanlaşmakta ve patlayıcı maddelerle ilgili konulara hakim olmaktadırlar. Bu nedenlerden dolayı patlayıcı madde kullanımı konusunda en fazla deneyimi olan meslek grubu Maden Mühendisliğidir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
Chamber of Mining Engineers of Turkey

Yukarıda özetlenen sorun ülkemizde sık karşılaşıldığından TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak önerimiz, DSİ, KGM, TCDD, Büyükşehir Belediyeleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi kurumların merkez ve taşra teşkilatları bünyesinde maden Mühendisi istihdam edilmesidir. Böylece patlatmalı kazı işinin olduğu her proje için hazırlanacak ÇED raporları veya Proje Tanıtım Dosyalarındaki patlatma bölümü ihtiyaca uygun olarak hazırlanabilir, varsa abartılı ve yetersiz talepler sonradan revize edilmeye gerek kalmayacak şekilde önceden daha sağlıklı değerlendirilebilir. Bu durumda projelerin inşaatlarının başlaması aşamasında belirtilen sorun yaşanmayacak ve gereksiz iş yükü ortaya çıkmayacaktır.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülecek hukuki ve teknik çalışmalara gereken katkı ve desteği sağlayacağımızın bilinmesini isteriz.

Saygılarımızla;

Ayhan YÜKSEL
TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı